

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/475/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512204073
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1512204073.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: Z. G. X., M. L. T., IČO: XX XXX XXX, Š. U. Č. XX, Z., zastúpený: advokátska kancelária SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., IČO: 36 862 711, Šoltésovej ul. č. 14, Bratislava, proti odporcovi: O. O., nar. XX. X. XXXX, naposledy bytom I.W. K. Č. X/B, Z., zastúpený opatrovníčkou: X. B., pracovníčka T. M. Z. O., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: T., zastúpený advokátom: JUDr. Jozef Kemp, Nám. Josipa Andriča č. 1, Chorvátsky Grob, o zaplatenie istiny 333, 60 eur s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V zo dňa 29. apríla 2013, č. k. 10C/3/2013 - 51, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ť o v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zastavil konanie a navrhovateľovi vrátil súdny poplatok v sume 12, 87 eur prostredníctvom Daňového úradu Bratislava a o trovách konania rozhodol tak, že odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na jeho strane náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 96 O. s. p. a vecne späťvzatím návrhu navrhovateľom. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 146 ods. 2 O. s. p. a vecne tým, že navrhovateľ síce procesne zastavenie konania zaviniť, avšak odporcovi, ktorý mal právo na náhradu trov konania, žiadne trovy nevznikli, z dôvodu, ktorého odporcovi náhradu trov nepriznal. Rozhodnutie o nepriznaní trov vedľajšiemu účastníkovi vyčíslených sumou 68, 56 eur odôvodnil vecne tým, že vedľajší účastník, ktorý do konania vstúpil z vlastnej iniciatívy bez znalosti predmetu sporu, pričom odporca jeho vstup do konania nenavrhol, by mal byť ako subjekt vystupujúci na ochranu spotrebiteľa, sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť spotrebiteľovi pomoc s tým, že konanie bolo zastavené v procesnom štádiu pred meritorným pojednávaním, z dôvodu ktorého ním uplatnené trovy nie je možné považovať za trovy potrebné na účelne uplatnenie alebo bránenie práva. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že vedľajší účastník je občianskym združením, ktoré vzniklo za účelom kolektívnej ochrany spotrebiteľa, pričom jedným z nástrojov je aj jeho vystupovanie v pozícií vedľajšieho účastníka a zastupovanie poškodených spotrebiteľov na súdoch a preto, ak združenie, už v čase svojej registrácie pôsobilo aktívne v oblasti ochrany spotrebiteľa, muselo spĺňať základné materiálne a personálne predpoklady na vykonávanie tejto činnosti. Uviedol, že vedľajší účastník v danej právnej veci urobil jeden úkon - podal odpor proti platobnému rozkazu, v ktorom namietal premlčanie uplatneného nároku, pričom do konania vstúpil v čase, kedy o obsahu návrhu nemal žiadnu vedomosť, z čoho vyplýva, že pri udelení plnej moci svojmu advokátovi nemohol vedľajší účastník advokátovi poskytnúť žiadne informácie o konaní ani o návrhu a preto dané formálne prevzaté zastupovanie advokátom, bez toho, aby mu boli poskytnuté akékoľvek informácie o konaní, nie je možné považovať za úkon právnej pomoci podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. Poukázal na skutočnosť, že ani odpor, ktorý vedľajší účastník proti platobnému rozkazu podal, nie je možné považovať za účelne vynaložené trovy, nakoľko podľa § 201 O. s. p., z právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom s tým, že vedľajší

účastník informácie o danom konaní získal iba na základe žiadosti podľa zák. č. 211/2000 Zb. Vrátenie súdneho poplatku navrhovateľovi odôvodnil právne § 11 ods. 3, § 11 ods. 4, § 11 ods. 6 zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a vecne tým, že navrhovateľovi vrátil súdny poplatok zaplatený za návrh, krátený o 6, 63 eur.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník a navrhol uznesenie v jeho napadnutej časti zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi priznať náhradu trov konania v sume 81, 84 eur, spočívajúce v trovách, ktoré vznikli na jeho právnom zastúpení. Uviedol, že jeho vstup do konania, jeho vyjadrenie k danej právnej veci zo dňa 5. 4. 2013 boli skutočnosťami, na základe ktorých zobral navrhovateľ bez udania dôvodu svoj návrh späť v celom rozsahu a preto je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy, ktoré mu v konaní vznikli. Poukázal na skutočnosť, že trovy konania plnia dve významné funkcie, preventívnu a sankčnú s tým, že navrhovateľ mal zvážiť podanie svojho návrhu a nie až po jeho vstupe do konania a napriek tomu, že je organizáciou zriadenou na ochranu spotrebiteľa, právne zastúpenie advokátom v predmetnom konaní považuje za účelné.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedol, že navrhuje odvolanie vedľajšieho účastníka odmietnuť ako odvolanie podané neoprávnenou osobou z dôvodu, že na podanie odvolania vedľajším účastníkom sa vyžaduje prejav vôle hlavného účastníka, ktorý v posudzovanej veci absentuje a poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 11Ro/84/2012, Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 10C/64/2012.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti je vecne správne a odvolaniu vedľajšieho účastníka nie je možné priznať úspech.

Predmetom sporu bol nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy (zmluva o poskytovaní elektronickej komunikačnej služby), uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa (M. G., F. M..) a odporcom s tým, že do konania podaním zo dňa 30. 1. 2013 vstúpilo T. E. M. M. F. a navrhovateľ svojim písomným podaním zo dňa 24. 4. 2013 zobral návrh na začatie konania v celom rozsahu späť.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že o možnosti vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka takej právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (za ktorý sa podľa poznámka 10a považuje aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov), je účinné od 15. 10. 2008 a bolo zavedené do Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Cieľom novej právnej úpravy podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu, bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu, ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia.

Právo spotrebiteľov združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov, vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o ochrane spotrebiteľa „). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav, rovnako ako sám spotrebiteľ. Práva spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že sám podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 O. s. p. zastupovať účastníka na základe plnomocenstva, alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O. s. p.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 93 ods. 4 výslovne stanovuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Z uvedeného je možné vyvodiť záver, že vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná aj náhrada trov konania, ale len v tých prípadoch, kedy právo na náhradu trov konania vznikne účastníkovi, ktorého v konaní vedľajší účastník podporoval.

Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky priznáva každému právo na právnu pomoc konaní pred súdmi. Pod pojem „každý“ spadá aj vedľajší účastník konania. Vedľajší účastník nie vylúčený z voľby, akým spôsobom toto základné právo (na právnu pomoc v konaní pred súdmi) uplatní, ale musí počítať s tým, že vo vzťahu k nemu bude súd skúmať, či trovy konania boli účelne vynaložené a či je dôvod na priznanie náhrady trov proti neúspešnému účastníkovi.

Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa. Paušálny vstup daného združenia do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa, t. j. vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Z obsahu spisu vyplýva, že odporca tohto konania nielen ako spotrebiteľ nepožiadala vedľajšieho účastníka na svoju ochranu v tomto spore, keď dokonca o tom, že v konaní na jeho strane vystupuje vedľajší účastník nemá vedomosť, pričom je nutné zdôrazniť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesijná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu bez toho, aby sa vôbec s odporcom kontaktoval a zároveň splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníctva vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho do konania vstupuje.

Ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca (§ 146 ods. 2 O. s. p.).

Zákonné ustanovenia § 96 ods. 1, 2 O. s. p. rešpektujú žalobcu ako dominus litis. Späťvzatie návrhu na začatie konania je procesný úkon žalobcu voči súdu, ktorým prejavuje vôľu, aby sa ďalej nekonalo a o veci meritórne nerozhodlo. Vo vzťahu k žalobcovi nie je súd oprávnený skúmať, aké dôvody ho viedli k takémuto dispozitívnemu úkonu, keďže v prípade späťvzatia návrhu je povinnosťou súdu skúmať iba to, či má žalovaný vážne dôvody nesúhlasiť so späťvzatím v dôsledku ktorého, v prípade zastavenia konania, by mohol utrpieť nejakú ujmu alebo byť ukrátený na svojich právach. Otázkou, či a ktorý účastník konania zavinil jeho zastavenie, otázku dôvodnosti podaného návrhu na začatie konania môže súd posudzovať čisto z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, nakoľko by išlo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej a i po zastavení konania, by súd ďalej mal skúmať dôvodnosť nároku vo veci samej.

V prípade zastavenia konania z dôvodu späťvzatia návrhu skúma súd iba to, či ku dňu podania návrhu bol tento podaný dôvodne, rozhodujúci je teda stav, ktorý je tu v deň podania návrhu, všeobecne je teda možné uviesť, že aplikácia ust. § 146 ods. 2 veta druhá prichádza do úvahy ako dôsledok správania odporcu po tom, čo bol podaný návrh na začatie konania a toto správanie odporcu bolo dôvodom späťvzatia návrhu. Súd nie je povinný skúmať dôvod späťvzatia návrhu a ak tento nie je zrejmý zo samotného späťvzatia alebo z verbálneho prejavu účastníka konania, o náhrade trov rozhodne podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. Je síce pravdou, že z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil vždy ten účastník, ktorý zobral návrh na začatie konania späť, avšak bez ďalších súvislostí tento výklad by mohol mať za následok absurdné závery pre rozhodnutie o náhrade o trovách konania. Vnútorňa

pohnútka navrhovateľa vedúca k späťvzatiu žaloby nezbavuje procesnej zodpovednosti navrhovateľa na zastavení konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p. Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne dospel i k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 150 O. s. p. (nepriznanie náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa). O náhrade trov konania pri späťvzatií žaloby (v sporovom konaní) súd preto vždy rozhoduje podľa ustanovenia §146 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 150 O. s. p.

Predpokladom aplikácie ust. § 146 ods. 2 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania je (okrem iného), dôvodne podaný návrh na začatie konania. V posudzovanej veci sa navrhovateľ návrhom zo dňa 5. 3. 2012 voči odporcovi domáhal zaplataenia istiny 333, 60 eur s príslušenstvom, ako i náhrady trov konania. Navrhovateľ zobral návrh na začatie konania späť v celom rozsahu a navrhol konanie zastaviť a preto procesne zastavenie konania zavinił.

V posudzovanej veci odporcovi v tomto konaní žiadne trovy nevznikli, keďže mu nebol doručený návrh na začatie konania (t. j. o prebiehajúcom konaní, resp. jeho existencii nemá žiadnu vedomosť) a po späťvzatií návrhu na začatie konania, bolo toto konanie zastavené.

Súd prvého stupňa síce v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vedľajší účastník v konaní vykonal jeden úkon právnej služby - odpor proti platobnému rozkazu, avšak z obsahu spisu táto tvrdená skutočnosť vôbec nevyplýva, nakoľko súd prvého stupňa vydal platobný rozkaz dňa 18. 6. 2012, ktorý však bol uznesením zo dňa 22. novembra 2012, č. k. 28Ro/234/2012 - 29 zrušený podľa § 173 ods. 2 O. s. p. a vedľajší účastník vstúpil do konania až dňa 30. 1. 2013 (viď č. 1. 37 spisu) s tým, že požiadal o zaslanie návrhu na začatie konania a uplatnil si náhradu trov konania, z čoho vyplýva, že námietku premlčania voči nároku uplatnenom v konaní vôbec nevzniesol, ako opätovne nesprávne uviedol prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí.

Vzhľadom na to, že vedľajší účastník vystupoval na strane odporcu a k zastaveniu konania došlo z dôvodu zavinenia navrhovateľa, nakoľko tento vzal späť návrh na začatie konania, bol by navrhovateľ povinný uhradiť trovy konania odporcovi a pretože vedľajší účastník zdieľa osud účastníka na strane, ktorého vystupuje, mal by vedľajší účastník právo na náhradu trov konania, ktoré si aj v prejednávanej veci uplatnil.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania a ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku. V tomto konaní nie je možné považovať trovy vynaložené vedľajším účastníkom za účelné, lebo neboli v príčinnej súvislosti s procesným postojom odporcu, respektíve vedľajšieho účastníka k predmetu konania.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc je možné vyvodit' z článku 47 Ústavy Slovenskej republiky a v podstate znamená, že trovy právneho zastúpenia treba možno považovať za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby bol zastúpený advokátom. Trovy potrebné na účelne uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné, i pre trovy právnej pomoci. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia však nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a to platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Citované zákonné ustanovenia umožňujú odvolaciemu súdu potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1) a preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi úspešnému v odvolacom v konaní právo na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že návrh na ich priznanie nepodal (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.